

Zachęcamy do lektury wywiadu z Witoldem Słowikiem, podsekretarzem stanu w Ministerstwie Rozwoju, który opowiada o miejscu partnerstwa publiczno-prywatnego w polityce rozwoju Polski.

Jaka jest rola PPP w generalnej polityce rządu dotyczącej rozwoju Polski (Strategia na rzecz Odpowiedzialnego Rozwoju)?

Witold Słowik: 14 lutego br. Rada Ministrów przyjęła Strategię na Rzecz Odpowiedzialnego Rozwoju. Dokument ten uznaje działania rządu w zakresie rozwoju PPP za projekt strategiczny. Po pierwsze, chcemy zwiększyć efektywność wydatków publicznych przeznaczanych np. na infrastrukturę drogową czy ochronę środowiska. Po drugie, potrzebujemy większego zaangażowania kapitału, specjalistycznej wiedzy i doświadczenia sektora prywatnego w projekty publiczne. I wreszcie po trzecie, warunkiem koniecznym do realizacji jakichkolwiek działań na rzecz PPP jest stworzenie lepszego klimatu dla inwestycji wykorzystujących ten mechanizm.

Strategia to, siłą rzeczy, dokument ogólny i kierunkowy. Konkretnie działania zapisaliśmy w projekcie rządowej polityki rozwoju PPP. Nasza propozycja powstała we współpracy z różnymi podmiotami skupionymi w Zespole ds. PPP. W przygotowaniu projektu brali udział przedstawiciele podmiotów publicznych, doradców, wykonawców, instytucji finansowych, banków i środowiska akademickiego.

Jakie są założenia tego dokumentu?

Witold Słowik: Rynek postulował opracowanie polityki rozwoju PPP od lat. Większość krajów, które poważnie myślą o wykorzystywaniu tej formuły, dysponuje już podobnymi dokumentami. Zarówno podmioty prywatne, jak i publiczne potrzebują wyraźnego sygnału, że PPP jest akceptowaną przez rząd formułą realizacji inwestycji i świadczenia usług publicznych. Polityka będzie takim właśnie sygnałem.

Po pierwsze, nazwijmy to sferą deklaracji, dokument wyjaśnia, że partnerstwo publiczno-prywatne powinno być rozważane przez jednostki sektora publicznego jako alternatywna, równoważna z tradycyjnymi metodami formuła realizacji inwestycji. Przy czym PPP powinno być wyborem świadomym i poprzedzonym analizą. Po prostu takim, który będzie się opłacał. Nie mówimy: *PPP trzeba stosować zawsze i wszędzie*. Mówimy: *Stosujmy je tam, gdzie jest to korzystne*.

Po drugie, projekt rządowej polityki zapowiada również bardzo konkretne działania na rzecz PPP. Część z nich jest już w realizacji, np. opracowanie propozycji niezbędnych zmian prawnych oraz listy zamierzeń inwestycyjnych PPP czy kompleksowe bezpłatne doradztwo dla wybranych inwestycji. Rozpoczęły się też prace nad standaryzacją procesu przygotowania projektów i wzorami umów. Wkrótce ruszymy z regionalnymi i centralnymi szkoleniami dla przedstawicieli administracji publicznej. Planujemy też stworzyć system preferencyjnych gwarancji i poręczeń dla sektora publicznego i prywatnego.

Wspomniał Pan o zmianach w legislacji sprzyjających rozwojowi PPP? Jak zdaniem resortu wpłyną one na rynek?

Witold Słowik: Nad propozycjami zmian pracowaliśmy w ramach specjalnego zespołu od połowy ubiegłego roku. Do współpracy zaprosiliśmy kilkudziesięciu prawników-praktyków, samorządowców, przedsiębiorców, bankowców, naukowców. Teraz jesteśmy na etapie konsultacji i uzgodnień projektu ustawy. Zawiera on kilkadziesiąt różnych zmian merytorycznych w 16 ustawach, w tym w ustawie o

partnerstwie publiczno-privatnym. Do najważniejszych propozycji zmian należą: ułatwienia w procedurze wyboru partnera prywatnego i uzyskania finansowania, uproszczenia podatkowe oraz wzmocnienie roli ministra ds. rozwoju regionalnego w zakresie rozwoju rynku PPP w Polsce.

Jest jeszcze ustawa o koncesjach.

Witold Słowik: Tak, w 2016 r. sejm uchwalił ustawę o umowie koncesji na roboty budowlane lub usługi. Ustawa porządkuje i doprecyzowuje wiele kwestii oraz wdraża przepisy unijne do naszego porządku prawnego. Ma spore znaczenie dla rynku PPP, bo, póki co, większość projektów w tej formule to koncesje.

Jak dotychczas administracja centralna wspierała PPP, a jakie zmiany nastąpiły w tym zakresie w ostatnim czasie?

Witold Słowik: Przede wszystkim powstał jeden rządowy ośrodek odpowiedzialny za rozwój PPP. Przed połączeniem w jeden urząd Ministerstwo Gospodarki i Ministerstwo Infrastruktury i Rozwoju zajmowały się - każde w swoim zakresie - kwestiami PPP. Rodziło to czasami nieporozumienia kompetencyjne, choć były też podejmowane próby wzajemnej współpracy. Teraz sytuacja jest jasna. Zgodnie ze znowelizowaną pod koniec 2016 r. ustawą o partnerstwie publiczno-privatnym upowszechnianie i promowanie partnerstwa publiczno-privatnego należy do zadań ministra właściwego ds. rozwoju regionalnego. Zmieniło się także generalne podejście do kwestii PPP i umocowanie partnerstwa w planach rządowych. W Strategii na Rzecz Odpowiedzialnego Rozwoju rząd po raz pierwszy tak jednoznacznie uznał rozwój PPP za swój cel.

Nowy impuls da na pewno przyjęcie przez rząd polityki w zakresie rozwoju PPP. Nasze cele to znaczny wzrost ilości umów PPP, zwiększenie skuteczności prowadzonych postępowań oraz osiągnięcie 5 proc. udziału inwestycji PPP w ogólnych nakładach inwestycyjnych sektora publicznego do 2020 r. Chcemy również wspierać przygotowanie rządowych i samorządowych inwestycji PPP, zarówno poprzez doradztwo eksperckie dla promotorów projektów, jak i poprzez działania edukacyjno-promocyjne. Oprócz wprowadzenia ułatwień i uproszczeń w zakresie przepisów prawnych planujemy także opracować praktyczne i przejrzyste wytyczne w zakresie przygotowania i przeprowadzenia postępowania przetargowego w formule PPP. Standaryzacja całego procesu skróci czas potrzebny na realizację inwestycji i zmniejszy koszty.

Póki co większość inwestycji w tej formule to projekty samorządowe. Jakich projektów rządowych można się spodziewać?

Witold Słowik: Baza zamierzeń inwestycyjnych obejmuje także rządowe projekty, które mogą być zrealizowane w formule partnerstwa publiczno-privatnego. Zidentyfikowaliśmy 11 takich inwestycji, z czego 8 dotyczy budowy lub przebudowy infrastruktury transportowej, zarówno dróg szybkiego ruchu, jak i śródlądowych dróg wodnych. Rozważane są także projekty budowy nowej siedziby Muzeum Narodowego w Warszawie, zagospodarowania terenów wokół Stadionu PGE Narodowego w Warszawie czy też budowy siedziby Ambasady Polski w Berlinie.

Naszym zdaniem jedyna, jak dotychczas, rządowa umowa PPP na budowę Sądu Rejonowego w Nowym Sączu i kilka projektów autostradowych z lat 90. ub. w. to zdecydowanie za mało. Polski rynek PPP ma większy potencjał. Dlatego chcemy, aby wstępne analizy dotyczące realizacji dużych inwestycji

uwzględniały możliwość finansowania w formule PPP.

Niewiele mówi się o projektach hybrydowych. Jak wygląda to w perspektywie 2014-2020?

Witold Słowik: Projekty łączące PPP i środki unijne to wciąż margines. Aktualnie realizowane są dwie tego typu inwestycje. Dotyczą efektywności energetycznej. Umowy PPP dla tych projektów zostały podpisane w I kwartale br. Zakładamy, że takich przedsięwzięć będzie więcej. W bazie zamierzeń inwestycyjnych PPP zidentyfikowaliśmy na koniec marca ponad 20 projektów hybrydowych, o łącznej wartości ponad 2 mld zł. Planowane są przede wszystkim inwestycje w zakresie termomodernizacji budynków użyteczności publicznej, rozbudowy placówek ochrony zdrowia, budynków użyteczności publicznej, obiektów sportowo-rekreacyjnych. Zdecydowana większość ma być realizowana w modelu opłaty za dostępność, a tylko trzy w trybie koncesji. Zakładamy, że może pojawić się jeszcze kilka dodatkowych inwestycji, ale ich udział w ogólnej liczbie i wartości projektów finansowanych z UE wciąż będzie niewielki.

Czy Ministerstwo w swoich planach dotyczących rozwoju rynku PPP wzoruje się na innych krajach?

Witold Słowik: Aktywnie uczestniczymy w pracach Europejskiego Centrum Wiedzy PPP (EPEC), które działa w Europejskim Banku Inwestycyjnym. Dzięki temu korzystamy z doświadczeń ponad 30 krajów należących do EPEC oraz ekspertów opracowujących publikacje dotyczące różnych aspektów PPP. Wyciągamy wnioski z opracowań dotyczących kwestii instytucjonalnych czy narzędzi wsparcia, systemu prawnego. Najbardziej rozwinięte rynki w zakresie PPP, np. Kanada, Australia, Francja czy Wielka Brytania, mogą być dla nas inspiracją do dalszych działań. Z zagranicznymi partnerami organizujemy też szkolenia, konferencje i wizyty studyjne, podczas których przedstawiane są zrealizowane już projekty PPP w tych krajach. Staramy się też na bieżąco zamieszczać na naszej stronie www.ppp.gov.pl przetłumaczone raporty i analizy. Ostatnio opublikowaliśmy bardzo ciekawą analizę porównawczą dotyczącą metodologii sporządzania analiz finansowych w zakresie tzw. *value for money* w różnych krajach. Na portalu znalazło się też przygotowane przez nas i GUS nieoficjalne tłumaczenie przewodnika Eurostatu i EPEC *A Guide to the Statistical Treatment of PPPs*. Opracowanie przedstawia zasady wpływu przedsięwzięć PPP na bilans sektora jednostek rządowych i samorządowych.

Jak mógłby Pan zachęcić samorządy i administrację centralną do stosowania PPP?

Witold Słowik: Na temat PPP powstało wiele mitów, z którymi walczymy. I mamy już pierwsze sukcesy. Przykładowo, przez wiele lat pokutował mit, że PPP to ukryta prywatyzacja. Wynikało to m.in. z braku informacji, w jaki sposób partner prywatny realizuje projekt i co się dzieje po zakończeniu inwestycji z jej efektami. Kluczem do obalenia stereotypów jest edukacja. Dlatego ruszyliśmy właśnie z szeroko zakrojonymi szkoleniami dedykowanymi podmiotom publicznym. Skorzystają z nich nie tylko samorządowcy i urzędnicy administracji centralnej, którzy realizują projekty PPP, ale też np. służby kontrole – CBA i regionalne izby obrachunkowe. W planach mamy również wiele innych działań upowszechniających wiedzę o PPP. Na przykład opracowywane wytyczne powinny przyczynić się do właściwego postrzegania formuły PPP jako faktycznej współpracy podmiotu publicznego i prywatnego. Współpracy z korzyścią dla obu stron. Partner prywatny działa dla zysku i, tak jak przy każdym zamówieniu publicznym, powinien osiągnąć godziwy zysk, a kluczem do zachowania właściwych proporcji jest przygotowanie postępowania PPP, w którym będzie miejsce na zdrową i jak najszerzą konkurencję. Podmiot publiczny musi się natomiast zawsze kierować korzyściami dla społeczeństwa i

dbać o takie przygotowanie projektu PPP, aby ta równowaga i prawdziwe partnerstwo były zagwarantowane.

Siłą PPP jest także to, co na pozór odstrasza od tej formuły. Samo przygotowanie do zawarcia umowy musi być poprzedzone nie tylko szczegółową analizą korzyści, ale także przewidywać różne scenariusze, które mogą się zrealizować w ciągu tych dwudziestu, trzydziestu lat. Nie jest to łatwe. Wymaga czasu i zaangażowania zespołu ekspertów i doradców, ale dobre przygotowanie procentuje w przyszłości. My wspieramy i będziemy wspierać instytucje publiczne w przygotowaniu inwestycji. Już teraz pomagamy kilkunastu podmiotom. W grudniu 2016 r. ogłosiliśmy kolejny nabór dla chętnych do uzyskania takiej pomocy. Jesteśmy też otwarci na opiniowanie dokumentacji projektów planowanych do realizacji. Te i inne nasze działania powinny przyczynić się do większej ilości, ale też w większej efektywności inwestycji w formule PPP.

Wywiad pochodzi z pierwszego numeru Biuletynu Partnerstwa Publiczno-Prywatnego wydawanego w ramach projektu „Rozwój Partnerstwa publiczno- prywatnego w Polsce”, realizowanego przez Ministerstwo Rozwoju we współpracy z ogólnopolskimi stowarzyszeniami jednostek samorządu terytorialnego – Związkiem Miast Polskich i Związkiem Powiatów Polskich, organizacją zrzeszającą przedsiębiorców – Konfederacją Lewiatan oraz organizacją pozarządową – Fundacją Centrum Partnerstwa Publiczno-Prywatnego.